

VERSLO LIUDIJIMĄ ĮSIGYJANČIO GYVENTOJO ATMINTINĖ
(trumpoji)

VIRTUALUS BUHALTERIS Į APS JUMS:

- ✓ Užpildys deklaraciją
- ✓ Suskaičiuos mokesčius
- ✓ Išrašys sąskaitas

Verslo liudijimas – tai dokumentas, patvirtinantis fiksuoto pajamų mokesčio sumokėjimą, verčiantis individualia veikla ir (arba) gyvenamosios paskirties patalpų nuomos veikla, pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. lapkričio 19 d. nutarimu Nr. 1797 „Dėl Verslo liudijimų išdavimo gyventojams taisyklių ir veiklų, kuriomis gali būti verčiamasi turint verslo liudijimą, rūšių sąrašo“ (toliau – Nutarimas) patvirtintą Veiklų, kuriomis gali būti verčiamasi, turint verslo liudijimą, rūšių sąrašą (toliau – Sąrašas).

Sąrašė yra išskirtos veiklos rūšys, kuriomis galima verstis, įsigijus verslo liudijimą. Šiame Sąrašė nurodomas veiklos rūšies pavadinimas ir skliausteliuose pateikiamas Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriuje (toliau – EVRK) nurodytas klasės numeris. Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI prie FM) patvirtino Veiklų, kuriomis gali būti verčiamasi, turint verslo liudijimą, klasifikatorių (toliau – klasifikatorius), kuriame nurodė atskirų veiklos rūšių ryšį su EVRK, veiklos rūšims nustatė veiklos grupes ir pagal tai suteikė atskirus kodus bei nustatė veiklos rūšis, kurias vykdant privalo būti nurodyta stacionari veiklos vykdymo vieta (klasifikatoriuje, prie nurodytos veiklos rūšies, ji pažymėta ženklu (ST). Šiais kodais žymimoms veiklos rūšims savivaldybių tarybos (kiekviena individualiai) nustato fiksuotus pajamų mokesčio dydžius, kuriuos taikant apmokestinamos per atitinkamą laikotarpį iš atitinkamos veiklos gautos pajamos.

Vykdydamas veiklą, kuria gali būti verčiamasi, turint verslo liudijimą, **gyventojas pats** sprendžia su veikla susijusius klausimus, pats dengia jo veiklos vykdymo išlaidas ir **užtikrina, kad jo faktiškai vykdoma veikla atitinka nustatytą fiksuotu pajamų mokesčiu apmokestintą verslo liudijime nurodytą veiklą.**

Pažymėtina, kad gyventojas gali įsigyti neribotą skirtingų veiklos rūšių verslo liudijimų skaičių. Jei gyventojas nori verstis į Sąrašą nepatenkančia veikla, tai jis turi pasirinkti kitokią ūkinės veiklos formą (pvz., steigti įmonę ar registruoti individualią veiklą pagal pažymą).

Pagal Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (toliau – GPMĮ) nuostatas verslo liudijimus įsigiję gyventojai turi teisę pasirinkti mokėti fiksuoto dydžio pajamų mokestį:

– nuo iš individualios veiklos, įsigijus verslo liudijimus, gautų ne didesnių nei 45000 eurų pajamų;

– nuo iš gyvenamosios paskirties patalpų nuomos (t. y. pagal Nekilnojamojo turto registro duomenis, nuomojant tik gyvenamosios paskirties objektus) gautų pajamų, jei pajamos iš nuomos per mokestinį laikotarpį **neviršija 45000 eurų per mokestinį laikotarpį.**

Tuo atveju, jei gyventojas vykdo kitokią, nei verslo liudijime nurodyta, veiklą, jam pagal GPMĮ nuostatas atsiranda prievolė sumokėti pajamų mokestį nuo verslo liudijime nenurodytos veiklos rūšies gautų pajamų.

Veiklos vykdymo teritorija ir verslo liudijimų išdavimas

Nutarime nustatyta, kad verslo liudijimai verstis veikla gyventojams gali būti išduodami:

- 1) neribojant veiklos teritorijos;
- 2) visoje Lietuvos Respublikoje, išskyrus Alytaus, Kauno, Klaipėdos, Palangos, Panevėžio, Šiaulių ir Vilniaus miestų savivaldybių ir Neringos savivaldybės teritorijas bei Marijampolės savivaldybės Marijampolės miesto teritoriją;
- 3) konkrečios savivaldybės teritorijoje.

Valstybinėje mokesčių inspekcijoje (toliau – VMI) įgyvendintas vieno langelio principas, todėl gyventojai dėl verslo liudijimo įsigijimo gali kreiptis į bet kurią Teritorinę valstybinę mokesčių inspekciją (toliau – TVMI), kuri, išduodama verslo liudijimus, taiko fiksuotus pajamų mokesčio dydžius tokia tvarka:

– kai veiklos vykdymo vieta pasirenkama neribojant veiklos teritorijos ar visoje Lietuvos Respublikoje, išskyrus Alytaus, Kauno, Klaipėdos, Palangos, Panevėžio, Šiaulių, Vilniaus miestų savivaldybių ir Neringos savivaldybės teritorijas bei Marijampolės savivaldybės Marijampolės miesto teritoriją, tai taikomi verslo liudijimą įsigyjančio gyventojų nuolatinės (deklaruotos) gyvenamosios vietos savivaldybės tarybos nustatyti fiksuoti pajamų mokesčio dydžiai bei lengvatos;

– kai veiklos vykdymo vieta pasirenkama konkrečiai savivaldybės teritorija, tai taikomi tos konkrečios veiklos vykdymo vietos savivaldybės tarybos nustatyti fiksuoti pajamų mokesčio dydžiai bei lengvatos.

Gyventojai verslo liudijimus gali įsigyti, pratęsti / pakeisti ar nutraukti taip pat ir **elektroniniu būdu**, t. y. gyventojai prašymą dėl verslo liudijimo įsigijimo ar pratęsimo / pakeitimo arba dėl verslo liudijime nurodytos veiklos nutraukimo gali pateikti elektroniniu būdu, prisijungę prie asmeninės mokesčių mokėtojo erdvės – **Mano VMI**, naudodami savo e. bankininkystės duomenis ar kitas išorines priemones, e. parašą ar VMI išduotas prisijungimo **priemones ([vmi-221124-verslo-liudijimas-internetu](#))**.

Gyventojas, prisijungęs prie Mano VMI, turi užpildyti atitinkamą prašymą ir sumokėti apskaičiuotą fiksuoto dydžio pajamų mokestį bei valstybinio socialinio draudimo įmoką (kai verslo liudijimas išduodamas trumpesniame nei trijų mėnesių laikotarpiui). Informacija apie įskaitytą mokesčių sumokėjimą bei suteikiamas verslo liudijimo numeris gyventojui pateikiami asmeninėje gyventojų paskyroje, Mano VMI.

Verslo liudijimas išduodamas visišką civilinį veiksnumą įgijusiam gyventojui, t. y. sulaukusiam 18 metų, arba jaunesniam nei 18 metų gyventojui, kuris visišką veiksnumą įgyja kitais Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nustatytais atvejais.

Verslo liudijimas gali būti išduodamas ir nepilnamečiui nuo 14 metų, **kai yra vieno iš tėvų (jėvių, rūpintojų) sutikimas.**

Gyventojų prašymu išduotame verslo liudijime gali būti įrašomas **vienas** iš šių fizinių asmenų: sutuoktinis, tėvas, motina, vaikas nuo 14 metų, globojamasis, globėjas (rūpintojas), tačiau iš veiklos, kuriai buvo išduotas verslo liudijimas, gautas pajamas turi deklaruoti verslo liudijimą įsigijęs gyventojas. Verslo liudijime nurodytas asmuo turi teisę dalyvauti gyventojų vykdomoje veikloje, kuriai išduotas verslo liudijimas.

Veiklos vykdymo laikotarpiai

Verslo liudijimai gali būti išduodami ir **pratęsimi** pageidaujama kalendorinių metų laikotarpiui, kuris gali būti **ne ilgesnis kaip iki tų pačių kalendorinių metų pabaigos.**

Prekybos verslo liudijimai išduodami ir **pratęsimi** pageidaujama kalendorinių metų laikotarpiui, skaičiuojama dienomis. Trumpiausias laikotarpis yra viena diena.

Paslaugų ir gamybos verslo liudijimai išduodami ir pratęsimi pageidaujama kalendorinių metų laikotarpiui, bet ne ilgiau kaip kalendoriams metams ir ne trumpiau kaip 5 kalendorinėms dienoms, kurios neprivalo eiti paeiliui.

Fiksuoto pajamų mokesčio dydžio nustatymas

Fiksuotus pajamų mokesčio dydžius nustato kiekviena savivaldybės taryba atskirai pagal veiklos rūšis, todėl kiekvienoje savivaldybėje jie būna skirtingi ir kasmet gali keistis.

Nuo 2020-07-01 fiksuoto dydžio pajamų mokestis mokamas atskirai už kiekvieną gyvenamosios paskirties objektą (iki 2020-06-30 sumokėjus fiksuoto dydžio pajamų mokestį, įsigyjant gyvenamosios paskirties patalpų nuomos verslo liudijimą, nuomojamų gyvenamosios paskirties objektų skaičius nebuvo ribojamas).

Fiksuoto dydžio pajamų mokesčio lengvatas turi teisę nustatyti savivaldybių tarybos savo biudžeto sąskaita (informacija apie savivaldybių tarybų nustatytus (patvirtintus) fiksuotus pajamų mokesčio dydžius yra skelbiama ir VMI prie FM interneto svetainėje <https://www.vmi.lt/evmi/fiksuotas-gpm-apskaiciavimas-sumokejimas>)

Fiksuotą pajamų mokestį gyventojas gali sumokėti į vieną iš VMI prie FM biudžeto pajamų surenkamųjų sąskaitų, nurodytų VMI prie FM interneto tinklalapyje <https://www.vmi.lt/evmi/saskaitos-ir-imoku-kodai> (Įmokos kodas 1461).

Pajamų mokestis turi būti sumokėtas iki verslo liudijimo išdavimo dienos (veiklos pradžios).

Sumokėto fiksuoto pajamų mokesčio dydžio grąžinimo galimybės

Jeigu verslo liudijimas išduodamas ilgesniam negu mėnesio laikotarpiui ir pasikeitė duomenys, pagal kuriuos buvo apskaičiuotas pajamų mokestis, gyventojas per 10 kalendorinių dienų nuo duomenų pasikeitimo privalo pranešti apie tai bet kuriai TVMI.

Jeigu dėl duomenų, pagal kuriuos skaičiuojamas pajamų mokestis, pokyčio susidaro pajamų mokesčio permoka, ji grąžinama arba įskaitoma Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) nustatyta tvarka. Papildomai mokėtina arba grąžintina pajamų mokesčio suma skaičiuojama nuo kito mėnesio, einančio po to mėnesio, kurį įvyko pokytis, pirmosios dienos.

Pajamų mokestis grąžinamas arba įskaitomas ir tada, kai verslo liudijime įrašytos rūšies veikla nutrūksta ir ja nesiverčiama iki išduoto verslo liudijimo galiojimo laikotarpio pabaigos. Mirties atveju pajamų mokestis grąžinamas paveldėtojams arba įskaitomas palikėjo mokestinei nepriemokai padengti. Šiuo atveju grąžinama arba įskaitoma pajamų mokesčio suma skaičiuojama už laikotarpį nuo palikimo atsiradimo momento iki išduoto verslo liudijimo galiojimo pabaigos. Ligos atveju grąžinama arba įskaitoma pajamų mokesčio suma skaičiuojama už laikotarpį nuo ligos pradžios (jei į verslo liudijimą nėra įrašyto kito fizinio asmens) iki išduoto verslo liudijimo galiojimo pabaigos. Kitais atvejais grąžinama arba įskaitoma pajamų mokesčio suma skaičiuojama už laikotarpį nuo rašytinio prašymo nutraukti individualios veiklos vykdymą, įsigijus verslo liudijimą, gavimo TVMI dienos arba nuo prašyme nurodytos, vėlesnės nei prašymo gavimo data, dienos iki išduoto verslo liudijimo galiojimo laikotarpio pabaigos, pateikus prašymą grąžinti arba įskaityti pajamų mokestį.

Valstybinio socialinio draudimo įmokų mokėjimas

Individualios veiklos vykdymui verslo liudijimus įsigyjantys gyventojai draudžiami valstybiniu socialiniu draudimu (toliau – VSD) viso dydžio pensijai gauti. VSD įmokos skaičiuojamos nuo įmokų mokėjimo laikotarpio galiojančios minimalios mėnesinės algos (toliau – MMA), taikant iš individualios veiklos, vykdomos įsigijus verslo liudijimus, gautoms pajamoms nustatytą VSD įmokų tarifą.

VSD įmokų dydžiai

Metai	MMA, Eur	VSD įmokos dydis nedalyvaujantiems pensijų kaupime (tarifas 8,72 proc.), Eur	VSD dalyvaujantiems pensijų kaupime		VSD įmokos dydis dalyvaujantiems pensijų kaupime ir mokantiems 3 proc.
			įmokos dydis, Eur	Tarifas (papildomam)	

				pensijų kaupimui mokamas proc.)	(tarifas 11,72 proc.), Eur
2020	607	52,93	65,68	10,82 (2,1)	71,14
2021	642	55,98	71,39	11,12 (2,4)	75,24
2022	730	63,66	83,37	11,42 (2,7)	85,56
2023	840	73,25			98,45

Verslo liudijimus įsigijusiems gyventojams VSD įmokos apskaičiuojamos proporcingai išduodamo ar pratęsiamo verslo liudijimo galiojimo laikui (vykdomos veiklos kalendorinių dienų skaičiui). Asmenys, įsigyjantys verslo liudijimus trumpesniam negu 3 mėnesių laikotarpiui, privalo iš anksto sumokėti VSD įmokas už visą verslo liudijimo galiojimo laikotarpį. Asmenys, įsigyjantys verslo liudijimus 3 mėnesių ar ilgesniam laikotarpiui, VSD įmokas moka kartą per ketvirtį, bet ne vėliau kaip iki kito ketvirčio pirmojo mėnesio 15 dienos į Sodros biudžeto pajamų surenkamąsias sąskaitas.

Ne už pilną mėnesį verslo liudijimą įsigijęs asmuo gali sumokėti valstybinio socialinio draudimo įmokas už pilną mėnesį, pateikdamas Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigai (toliau – Sodra) nustatytos formos [Prašymą verslo liudijimo galiojimo laikotarpiu valstybinio socialinio draudimo įmokas mokėti už pilną mėnesį.](#)

VSD įmokų neprivalo mokėti gyvenamosios paskirties patalpų nuomos verslo liudijimus įsigiję gyventojai.

Privalomojo sveikatos draudimo įmokų mokėjimas

Individualią veiklą su verslo liudijimu vykdančys gyventojai privalo mokėti 6,98 proc. PSD įmoką nuo MMA, galiojusios tą mėnesį, už kurį mokama įmoka. PSD įmoka už atitinkamą mėnesį sumokama iki to mėnesio paskutinės dienos.

PSD įmokų dydžiai

Metai	MMA, Eur	PSD įmokos dydis (6.98 proc. Eur
2020	607	42,37
2021	642	44,81
2022	730	50,95
2023	840	58,63

Gyventojams, vykdančioms individualią veiklą, įsigijus verslo liudijimus, kurie patenka į apdraustųjų valstybės lėšomis sąrašą ir (ar) gauna su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių pajamų, PSD įmokos skaičiuojamos proporcingai išduoto verslo liudijimo galiojimo laikotarpiui, t. y. PSD įmokos mokamos tik už tas kalendorinio mėnesio dienas, kurios nurodytos įsigytame verslo liudijime (t. y. kuriomis galioja verslo liudijimas). Dienos įmoka apskaičiuojama proporcingai.

PSD įmokų neprivalo mokėti gyvenamosios paskirties patalpų nuomos verslo liudijimus įsigiję gyventojai.

PSD įmokų mokėjimą už gyventojų vykdomą veiklą, įsigijus verslo liudijimus, administruoja Sodros administravimo įstaigos, todėl PSD įmokos turi būti mokamos į Sodros biudžeto pajamų surenkamąsias sąskaitas.

Verslo liudijimas neišduodamas (nepratęsiamas), jei asmuo iki veiklos pradžios nesumoka Sodrai turėto VSD ir / ar PSD įsiskolinimo arba VSD įmokos sumos, kai verslo liudijimą įsigyja (ar pratęsia) trumpesniam kaip 3 mėnesių laikotarpiui.

Nuo 2022-07-01 PSD ir VSD įmokos (einamosios, įsiskolinimas, mokamos kartą per metus, atidėtos įmokos, baudos, delspinigiai bei palūkanos nuo atidėtų įmokų) turi būti sumokamos vienu pavedimu įmokos kodu - 444.

Verslo liudijimą įsigijusio gyventojų teisės, pareigos ir atsakomybė

Išduotas kurios nors veiklos rūšies verslo liudijimas suteikia teisę gauti pajamų už verslo liudijime nurodytos rūšies veiklą, vykdomą verslo liudijime nurodytoje teritorijoje.

Verslo liudijimas, išduotas veiklos rūšiai, pažymėtai žyma „**“, suteikia teisę prekiauti jame nurodytomis **savo gamybos** prekėmis, neįsigijus prekybos verslo liudijimo, **bet koku pasirinktu prekybos būdu (įskaitant internetu ir paštu)**.

Verslo liudijimas, išduotas veiklos rūšiai, pažymėtai žyma „***“, kuria pažymėta tik gyvenamosios paskirties patalpų nuomos veikla, nesuteikia teisės teikti apgyvendinimo paslaugų (kaimo turizmo paslaugos arba nakvynės ir pusryčių paslaugos). **Nuo 2020-07-01** įsigaliojo šios žymos papildyta nuostata, kad gyvenamosios paskirties patalpos gali būti nuomojamos gyventojų pasirinktam laikotarpiui.

1. Prekybos verslo liudijimas suteikia teisę gauti pajamų už parduotas prekes:

1.1. be apribojimų iš kitų gyventojų (iš jų ir iš ne prekybos individualią veiklą vykdančių gyventojų (tiek verslo liudijimus įsigijusių, tiek individualią veiklą įregistravusių);

1.2. iki 4500 Eur per mokestinį laikotarpį iš prekybos veiklos nevykdančių juridinių asmenų bei iš individualią prekybos veiklą (išskyrus žemės ūkio ir maisto produktus) vykdančių gyventojų (tiek įsigijusių prekybos verslo liudijimus, tiek įregistravusių prekybos veiklą su pažyma).

2. Gamybos ar paslaugų (išskyrus gyvenamosios paskirties patalpų nuomą) verslo liudijimas suteikia teisę gauti pajamų už parduotas savo gamybos prekes ar suteiktas paslaugas:

2.1. be apribojimų iš kitų gyventojų (iš jų ir individualią veiklą vykdančių gyventojų – tiek verslo liudijimus įsigijusių, tiek įregistravusių individualią veiklą su pažyma);

2.2. iki 4500 Eur per mokestinį laikotarpį iš tos pačios veiklos nevykdančių juridinių asmenų (jei verslo liudijime nurodyta veiklos rūšis sutampa su juridinio asmens Mokesčių mokėtojų registre (toliau – MMR) įregistruota veikla, laikoma, kad vykdoma ta pati veikla).

Į 4500 Eur sumą įskaičiuojamos verslo liudijimą (ar verslo liudijimus) įsigijusio gyventojų iš visuose verslo liudijimuose (išskyrus patalpų nuomą) nurodytų rūšių veiklos gautos pajamos:

- prekybos verslo liudijimą įsigijusio gyventojų gautos pajamos iš prekybos veiklos nevykdančių juridinių asmenų bei iš individualią prekybos veiklą vykdančių gyventojų, tiek įsigijusių prekybos verslo liudijimus, tiek įregistravusių prekybos veiklą su pažyma, ir

- iš juridiniams asmenims parduotų savo gamybos prekių ir / ar suteiktų paslaugų (išskyrus patalpų nuomą).

Atkreipiame dėmesį, kad verslo liudijimas suteikia teisę gauti pajamų už parduotas prekes (įskaitant savos gamybos prekes) bei suteiktas paslaugas juridiniams asmenims **tik tuo atveju, jeigu veiklos, kuria gali būti verčiamasi, turint verslo liudijimą, rūšis nėra viena iš veiklos, kuria verčiasi juridinis asmuo, rūšių**. Vadinasi, jei verslo liudijimą įsigijęs gyventojas, **vykdantis tokią pačią veiklą kaip ir juridinio asmens įregistruota MMR (nors faktiškai ir nevykdoma)**, parduos prekes (įskaitant ir savo gamybos prekes) ar teiks paslaugas, tai iš tokio juridinio asmens jo gautos pajamos nebus laikomos pajamomis, gautomis iš veiklos, vykdytos įsigijus verslo liudijimą.

Pažymėtina tai, kad **prekybos verslo liudijimus** įsigijusiems gyventojams **nėra draudžiama** įsigyti prekių **iš gamybos verslo liudijimą** įsigijusio gyventojų.

Sutuoktiniai, įsigiję atskirus prekybos verslo liudijimus, toje pačioje prekyvietėje gali prekiauti prekėmis, turėdami vieno iš jų vardu išrašytus prekių įsigijimo dokumentus.

3. Gyvenamosios paskirties patalpų nuomos verslo liudijimas suteikia teisę gauti pajamų už kalendoriniais metais gyventojams (įskaitant ir individualią veiklą vykdančius gyventojus) suteiktas gyvenamosios paskirties nuomos paslaugas (kai pagal Nekilnojamojo turto registro duomenis nuomojamas objektas yra gyvenamosios paskirties).

Pajamų, gautų iš verslo liudijime nurodytos veiklos, apmokestinimas

Per mokestinį laikotarpį iš verslo liudijime nurodytos vykdytos veiklos gautos ne didesnės nei 45000 Eur pajamos (kai vykdoma kelių rūšių veikla, išskyrus gyvenamųjų patalpų nuomą, pajamos sumuojamos), apmokestinamos, sumokant savivaldybių tarybų nustatytą fiksuoto dydžio pajamų mokestį. Gautų pajamų dalis, viršijusi 45000 eurų, apmokestinama 15 procentų tarifu, taikant GPMĮ 18² straipsnyje nurodytą pajamų mokesčio kreditą (kaip individualios veiklos pajamos su pažyma).

Kai prekybos ir / ar gamybos, ir / ar paslaugų verslo liudijimą (liudijimus) įsigijusio gyventojas iš juridiniams asmenims už parduotas (įskaitant savo gamybos) prekes ar suteiktas paslaugas gautos pajamos bei iš individualią prekybą vykdančių gyventojų už parduotas ne savo gamybos prekes gautos pajamos yra didesnės kaip 4 500 eurų per mokestinį laikotarpį, tai pajamų dalis:

- iki 4500 eurų apmokestinama, sumokant savivaldybių tarybų nustatytą fiksuoto dydžio pajamų mokestį,
- viršijanti 4500 eurų sumą, apmokestinama kaip įregistruotos individualios veiklos su pažyma pajamos, kurioms taikomas 15 procentų pajamų mokesčio tarifas bei GPMĮ 18² straipsnyje nurodytas pajamų mokesčio kreditas.

Per mokestinį laikotarpį iš gyvenamosios paskirties patalpų nuomos gautos ne didesnės kaip 45000 eurų pajamos (jei gyvenamosios paskirties patalpos nuomojamos įsigijus kelis verslo liudijimus, tai sudedamos pagal visus nuomos verslo liudijimus visos gautos pajamos) apmokestinamos, sumokant savivaldybių tarybų nustatytą fiksuoto dydžio pajamų mokestį. Gautų pajamų dalis, viršijusi 45000 eurų, nelaikoma pajamomis, gautomis iš vykdytos veiklos su gyvenamųjų patalpų nuomos verslo liudijimu, ir apmokestinama 15 procentų tarifu, netaikant GPMĮ 18² straipsnyje nurodyto pajamų mokesčio kredito.

Kai gyventojas iš gyvenamųjų patalpų nuomos gautos pajamos kartu su kitomis ne iš darbo santykių ar jų esmę atitinkamų santykių kalendoriniais metais gautomis pajamomis viršija 120 VDU (2020 m. – 148 968 Eur, 2021 m. – 162 324 Eur, 2022 m. – 180 492 Eur, **2023 m. – 202 188 Eur**), tai tokios 120 VDU viršijančios pajamos apmokestinamos taikant GPMĮ 6 straipsnio 1² dalyje nustatytą 20 proc. pajamų mokesčio tarifą.

Kokių teisių verslo liudijimas nesuteikia?

1. **Prekybos verslo liudijimas nesuteikia teisės gauti pajamų:**
 - iš prekybos automobiliais, motociklais, mopedais;
 - prekiaujant iš (nuo) prekybos laikinųjų prekybos įrenginių, pastatytų patalpose (išskyrus prekybą gėlėmis, knygomis, spaudos leidiniais ir prekybą patalpose, esančiose turgavietės teritorijoje), taip pat iš kioskų, pastatytų patalpose;
 - iš žemės ūkio ir maisto produktų pardavimo individualią prekybą vykdančiams gyventojams (tiek prekybos verslo liudijimus įsigijusiems, tiek įregistravusiems individualią prekybą su pažyma);
 - iš prekybos veiklą vykdančių juridinių asmenų;
 - **iš prekybos internetu ir paštu.**
2. Sumokėtas savivaldybių tarybų nustatyto fiksuoto dydžio pajamų mokestis ir individualios veiklos vykdymui įsigytas verslo liudijimas nesuteikia teisės mokestiniu laikotarpiu gautą 45000 eurų viršijančią pajamų dalį laikyti iš individualios veiklos su verslo liudijimu gautomis pajamomis.
3. Sumokėtas savivaldybių tarybų nustatyto fiksuoto dydžio pajamų mokestis ir įsigytas gyvenamosios paskirties patalpų nuomos verslo liudijimas nesuteikia teisės mokestiniu laikotarpiu gautas 45000 eurų viršijančias pajamas laikyti pajamomis, gautomis iš veiklos, vykdytos įsigijus gyvenamosios paskirties patalpų nuomos verslo liudijimą.
4. Gyvenamosios paskirties patalpų nuomos verslo liudijimas nesuteikia teisės gauti pajamų iš patalpų nuomos juridiniams asmenims.
5. Įsigytas verslo liudijimas nesuteikia teisės gauti pajamų už prekių (įskaitant ir savo gamybos) pardavimą bei už paslaugų teikimą iš tą pačią veiklą, kaip ir verslo liudijime nurodyta veiklą, vykdančių (įsiregistravusių MMR) juridinių asmenų.
6. Pagal gyventojams išduotą (išduotus) **prekybos ir / ar gamybos ir / ar paslaugų verslo liudijimą (liudijimus)** gautos 4500 Eur viršijančios pajamos iš: prekių pardavimo individualią prekybą vykdančiams gyventojams (tiek prekybos verslo liudijimus įsigijusiems, tiek įregistravusiems individualią prekybą su pažyma), iš prekių pardavimo prekybos veiklos nevykdantiems juridiniams asmenims bei iš savo gamybos prekių pardavimo ir paslaugų teikimo juridiniams asmenims, nelaikomos iš individualios veiklos, vykdytos įsigijus verslo liudijimą, gautomis pajamomis.

Verslo liudijimą įsigijusio gyventojų pareigos

Verslo liudijimą įsigijęs gyventojas privalo:

- Per mokestinį laikotarpį (kalendorinius metus) tiek gavęs, tiek ir negavęs pajamų iš veiklos, kuria vertėsi turėdamas verslo liudijimą, privalo iki kitų metų gegužės 1 dienos pateikti metinę pajamų deklaraciją. **Gautos pajamos deklaruojamos, pateikiant Pavyzdinę pajamų mokesčio deklaraciją (GPM311).**
- Verslo liudijimą įsigijęs gyventojas veiklos vykdymo vietoje privalo turėti Lietuvos Respublikos piliečio pasą ar asmens tapatybės kortelę, pasą ar kitą asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą.
- Prekybos ar gamybos verslo liudijimą įsigijęs gyventojas savo veiklos vykdymo vietoje privalo turėti **Lietuvos Respublikos piliečio pasą ar asmens tapatybės kortelę, pasą ar kitą asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą** ir prekių, medžiagų arba žaliavų įsigijimo dokumentus. Pasirinkus buhalterinę apskaitą tvarkyti VMI prie FM sukurtu virtualiu buhalteriu i.APS, veiklos vykdymo vietoje nereikia turėti popierinių prekių ir / ar medžiagų įsigijimo dokumentų, kai prekių, medžiagų arba žaliavų įsigijimo dokumentai arba jų skaitmeninės kopijos saugomi i.APS.
- Prekių (paslaugų) medžiagų, žaliavų įsigijimo dokumentus ir kitus dokumentus, įskaitant Prekių (paslaugų) pirkimo—pardavimo kvitus (toliau – kvitas) ir Gyventojų, įsigijusio verslo liudijimą, pajamų ir išlaidų apskaitos žurnalą (toliau – Žurnalas), gyventojas turi saugoti 5 kalendorinius metus po tų metų, kuriais jie gauti ar išrašyti, o PVM sąskaitas faktūras ir sąskaitas faktūras – 10 metų nuo jų išrašymo. Privaloma saugoti dokumentus tokios formos (rašytinės ar elektroninės), kokios jie buvo išrašyti ar gauti. Svarbu užtikrinti, kad per visą dokumentų saugojimo laikotarpį būtų išlaikytas PVM sąskaitų autentiškumas bei turinio vientisumas, taip pat svarbu, kad dokumentai išliktų įskaitomi. Šiuos dokumentus gyventojas turi saugoti pats arba VMI prie FM nustatyta tvarka perduoti juos saugoti TVMI. Gyventojas, tam tikrą laikotarpį naudojantis elektronine buhalterinės apskaitos tvarkymo priemone, to laikotarpio buhalterinės apskaitos dokumentus arba popierinių (atspausdintų) buhalterinės apskaitos dokumentų skaitmenines kopijas gali pasirinkti saugoti elektroninėje buhalterinės apskaitos tvarkymo priemonėje, tačiau privalo užtikrinti jų kilmės autentiškumą, turinio vientisumą ir įskaitomumą.
- Verslo liudijimus įsigijantys gyventojai prekėms parduoti (pirkti) bei paslaugoms (įskaitant ir gyvenamųjų patalpų nuomos paslaugoms) teikti turi naudoti kvitus, kurie gali būti popieriniai arba **elektroniniai (nuo 2022-12-24. Popierinių kvitų formos, skelbiamos VMI prie FM interneto svetainėje (jas galima atsispausdinti [Formos - VMI](#), nurodant formos kodą FR0508) arba pagamintas spaustuviniu būdu (jas galima įsigyti blankų leidyklų parduotuvėse).** Gyventojai, buhalterinę apskaitą tvarkantys virtualiu buhalteriu i.APS, kvitus gali išrašyti per i.APS, nepildydami popierinės kvito formos. Teikiamas elektroninis kvitas turi atitikti FAĮ nustatytus reikalavimus, keliamus elektroniniam apskaitos dokumentui (t. y. turi būti parengtas, perduotas ir gautas tokiu elektroniniu formatu, kuris sudaro galimybę jį apdoroti automatiškai ir elektroniniu būdu), kuris gali būti teikiamas, kai yra išankstinis pirkėjo sutikimas.
- Verslo liudijimus įsigiję gyventojai privalo išrašyti kvitus, kai:
 1. Kvitų išrašymas numatytas Kasos aparatų diegimo ir naudojimo tvarkos apraše (toliau - Aprašas), patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugpjūčio 13 d. nutarimu Nr. 1283 „Dėl Atsiskaitymų už prekes ir paslaugas duomenų fiksavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, t. y. kvitus privaloma išrašyti, kai, parduodant prekes, nėra galimybės naudoti kasos aparato dėl kasos aparato gedimo arba pažeidus jo plombą, taip pat tais atvejais, kai atitinkamą kasos aparatą naudoti draudžiama, užfiksavus kasos aparatų duomenų klastojimo faktą (sumuojantieji skaitikliai neteisėtai nustatomi į nulinę padėtį, neteisėtai įformintos grąžinamos prekės, nepagrįstai mažinamos kasos aparatu įregistruotos įplaukos, imituojamas jų registravimas) arba nustačius, kad naudojamos pakeistos konstrukcijos ar programos, tačiau tik tokio kasos aparato techninės priežiūros, remonto ar keitimo laikotarpiu ir tik iškvietus aptarnavimo specialistą ir (ar) užregistravus iškvietimą kasos operacijų žurnale.
 2. Gyventojai, įsigiję verslo liudijimus, perka iš verslo liudijimą įsigijusio gyventojų jo pagamintą produkciją arba perka žemės ūkio produkciją iš gyventojų, kuris pats ją išaugino, arba perka iš gyventojų asmeninės nuosavybės teise priklausančius daiktus.

3. Kitais (1 ir 2 punktuose nenurodytais) atvejais kvitai turi būti išrašomi (pateikiami) pirkėjams arba paslaugų gavėjams (įskaitant ir gyvenamųjų patalpų nuomos paslaugų gavėjus) paprašius.

- Prekybos verslo liudijimus įsigiję gyventojai, kurie veiklos pajamoms apskaityti naudoja kasos aparatus (kasos aparatus privalo naudoti gyventojai, užsiimantys prekybos veikla patalpose (ne lauko sąlygomis)), veiklos pajamas ir išlaidas nurodo kasos aparato kasos operacijų žurnale (toliau – kasos žurnalas), kurio forma ir užpildymo tvarka nustatyta Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2003 m. rugsėjo 18 d. įsakyme Nr. V-255 „Dėl Kasos aparatų ir tiesioginio ryšio kompiuterių tinklo terminalų naudojimo taisyklių ir Sprendimo išregistruoti kasos aparatą FR1156 formos patvirtinimo“.

- Verslo liudijimus įsigiję gyventojai, kurie veiklos pajamoms apskaityti nenaudoja kasos aparato, savo apskaitos tvarkymui gali pasirinkti neelektroninę buhalterinės apskaitos tvarkymo priemonę, kurią pasirinkus pildomas popierinis (atspausdintas) žurnalas arba elektroninę buhalterinės apskaitos tvarkymo priemonę, kurią pasirinkus pildomas elektroninės formos žurnalas (buhalterinė apskaitai tvarkyti naudojama VMI prie FM sukurtas Virtualus buhalteris i.APS arba kita elektroninė buhalterinės apskaitos tvarkymo priemonė). Užpildydamas Žurnalą, gyventojas gali pasirinkti, ar Žurnale pateikti tik bendrą mėnesio išlaidų sumą, ar išlaidas apskaityti pagal rūšis, nurodant kiekvienos iš jų sumas. Per mėnesį patirtos išlaidos į žurnalą turi būti suvedamos mėnesiui pasibaigus iki kito mėnesio pabaigos. Įrašai apie gautas (t. y. apmokėtas) pajamas daromi kiekvieną dieną, kurią yra gaunamos pajamos, jei kurią dieną pajamų negauta – įrašo daryti nereikia.

Virtualaus buhalterio i.APS naudotojams, pagal programoje vedamą Pajamų ir išlaidų žurnalą, taip pat trečių šalių pateiktus duomenis VMI užpildys preliminarūs pajamų deklaracijas. Programa galima naudotis prisijungus prie VMI informacinės sistemos i.MAS [per e. bankininkystę ar su VMI priemonėmis](#). Demonstracinė virtualaus buhalterio versija „i.APS DEMO“ skirta susipažinimui, kaip veikia programa, kokios jos galimybės. Prisijungę prie e. banko, rinkitės VMI e. paslaugą – „i.APS DEMO“. Daugiau informacijos apie virtualų buhalterį i.APS rasite [čia](#).

- Jeigu verslo liudijimas išduotas ilgesniam negu vieno mėnesio laikotarpiui ir pasikeitę duomenys, pagal kuriuos buvo apskaičiuotas pajamų mokestis, tai per 10 kalendorinių dienų nuo duomenų pasikeitimo dienos gyventojas privalo apie tai pranešti TVMI.

- Pasikeitus stacionarioje vietoje vykdomos veiklos rūšies vietai, gyventojas per 10 kalendorinių dienų nuo pasikeitimo privalo apie tai pranešti TVMI, kuri per vieną darbo dieną nuo prašymo gavimo dienos išduoda naujos versijos verslo liudijimą (su patikslintais duomenimis).

- Gyventojai, įsigiję verslo liudijimus, privalo laikytis teisės aktuose nustatytų veiklos, kuria jie verčiasi, taisyklių.

- Jei verslo liudijimus įsigiję gyventojai veiklos vykdymui naudoja nuosavus automobilius, tai jie turėtų pasitikslinti, ar jiems nėra atsiradusi prievolė mokėti mokesčius už aplinkos teršimą. Dėl minėtos informacijos ir šio mokesčio mokėjimo tvarkos tokie gyventojai turėtų kreiptis į Aplinkos apsaugos departamentą prie Aplinkos ministerijos.

Verslo liudijimą įsigijusio gyventojų atsakomybė

Verslo liudijimus įsigijusiems gyventojams, nesilaikantiems Verslo liudijimų išdavimo taisyklėse nustatytų reikalavimų (prekybos, gamybos ar paslaugų teikimo vietoje neturintiems prekių, medžiagų ar žaliavų įsigijimo dokumentų, neišrašantiems kvitų, sąskaitų faktūrų, kai tai numatyta Verslo liudijimų išdavimo taisyklėse, neteisingai tvarkantiems žurnalus), taikoma atsakomybė, numatyta Administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 150, 163, 187, 189, 205 straipsniuose:

- už komercinės ar ūkinės veiklos tvarkos pažeidimus – pagal ANK 150 straipsnį (pvz., kai individuali veikla vykdoma neįsigijus verslo liudijimo) – nuo 2021-11-01 bauda nuo 780 iki 1100 Eur (laikotarpiu nuo 2019-01-01 iki 2021-10-31 bauda buvo nuo 390 Eur iki 1100 Eur), už pakartotinį nusižengimą bauda nuo 1100 Eur iki 1950 Eur arba pagal ANK 189 straipsnį (kai faktiškai vykdoma individuali veikla nesutampa su verslo liudijime nurodyta veikla) numatytas įspėjimas arba bauda nuo 200 Eur iki 390 Eur;

- už kasos aparato kvito už parduotas prekes ar suteiktas paslaugas neišdavimą arba kasos aparato kvito, kuriame nurodyta kita suma, negu sumokėta, išdavimą – pagal ANK 163 straipsnį (kai kasos aparatus privalo naudoti gyventojai, užsiimančys prekybos veikla patalpose (ne lauko sąlygomis) – bauda nuo 90 Eur iki 200 Eur, už pakartotinį nusižengimą – bauda nuo 450 Eur iki 900 Eur;

- už deklaracijos pateikimo tvarkos pažeidimą, mokesčių vengimą pagal ANK 187 straipsnį – įspėjimas arba bauda nuo 80 Eur iki 6000 Eur;

- už apskaitos taisyklių pažeidimus – pagal ANK 205 straipsnį – įspėjimas arba bauda nuo 40 Eur iki 6000 Eur.

Verslo liudijimus įsigijusiems gyventojams, kuriems yra prievolė mokėti VSD įmokas, tačiau laiku jų nesumokėjus, vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 19 straipsniu, skaičiuojami delspinigiai. Jei per patikrinimą nustatoma, kad VSD įmokos neteisėtai buvo sumažintos, priskaičiuojama trūkstama jų suma ir skiriama bauda taikant MAĮ 139 ir 140 straipsniuose nurodytus baudų dydžius ir nustatytą baudų skyrimo tvarką.

Verslo liudijimus įsigijusių gyventojų teisė užginčyti pareigūnų veiksmus

Gyventojas vykdomą veiklą, įsigijęs verslo liudijimą, gali tikrinti valstybinių kontrolės institucijų pareigūnai.

MAĮ 144 straipsnyje įtvirtinta gyventojas teisė apskųsti bet kurį mokesčių administratoriaus (pareigūno) veiksmą arba neveikimą. Ginčai tarp gyventojas ir mokesčių administratoriaus nagrinėjami Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo arba Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka. Gyventojas skundas dėl mokesčių administratoriaus pareigūno veiksmų ar neveikimo turi būti paduodamas Lietuvos administracinių ginčų komisijai ar jos teritoriniam padaliniiui (kai skundžiamas kitų (ne Vilniaus) AVMI sprendimas / veiksmai / neveikimas) arba Vilniaus apygardos administraciniam teismui ar Regionų apygardos administracinio teismo atitinkamiems rūmams (kai skundžiamas kitų (ne Vilniaus) AVMI sprendimas / veiksmai / neveikimas), kurio veiklos teritorijoje yra AVMI buveinė, per vieną mėnesį nuo mokesčių administratoriaus priimto sprendimo įteikimo mokesčių mokėtojai dienos arba per du mėnesius nuo dienos, kai baigiasi įstatymo ar kito teisės akto nustatytas reikalavimo įvykdymo terminas. Jei mokesčių administratorius nevykdo savo pareigų ar vilkina sprendimą, toks neveikimas (vilkinimas) gali būti apskųstas per du mėnesius nuo dienos, kai baigiasi klausimui išspręsti nustatytas laikas (plačiau galima sužinoti VMI prie FM svetainėje <http://www.vmi.lt/cms/mokesciu-administratoriaus-priimtu-sprendimu-apskundimo-tvarka>).

Daugiau informacijos apie verslo liudijimų įsigijimo tvarką galima sužinoti VMI prie FM svetainėje www.vmi.lt/cms/web/guest/verslo-liudijimo-isdavimas/-pratesimas/nutraukimas arba paskambinus į VMI prie FM Mokesčių informacijos centrą telefonu 1882 arba +370 5 260 5060. Telefonu suteikta konsultacija yra lygiavertė rašytinei, nes pokalbiai yra įrašomi bei saugomi einamuosius ir penkerius praėjusius kalendorinius metus.

Taip pat informuojame, kad ši sutrumpinta Verslo liudijimą įsigyjančio gyventojas atmintinė ir visa Verslo liudijimą įsigyjančio gyventojas atmintinė skelbiama VMI prie FM svetainėje <https://www.vmi.lt/evmi/individuali-veikla-ir-verslo-liudijimai>. Veiklos rūšys, kuriomis gali būti verčiamasi, įsigijus verslo liudijimą, skelbiamos VMI prie FM svetainėje <https://www.vmi.lt/evmi/vr-ir-vl-isigijimas-nutraukimas#kuriomis-veiklos-rusimis-galima-verstis-isigijus-verslo-liudijima>.

